

Mladi za napredek Maribora 2014
31. srečanje

KNJIGA MENE BRIGA

NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA

Inovacijski predlog

0ēç | KÖP ÖÁ XÖÜ ÔÊÖ ÖP ÖÁ SUÙ
T ^} ç | KÜÖÖU Á WT ÖÜ
¥[| áU ¥ Á ÖS Ü ÖÄ WÜR ÖX ÖÁ ÖÜ ÖU Ü

Maribor, 2014

Mladi za napredek Maribora 2014
31. srečanje

KNJIGA MENE BRIGA

NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA

Inovacijski predlog

PROSTOR ZA NALEPKO

Maribor, 2014

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	5
1. UVOD	6
1.1.Hipoteze	7
1.2. Metode dela	7
2. TEORETIČEN DEL	8
2.1. Kam z odvečnimi knjigami?	8
2.1.1. Snaga d.o.o. Maribor	8
2.1.2. Bukvarna	9
2.1.3. Antikvariat.....	10
2.1.4. Ostale možnosti ohranjanja knjig	11
2.1.5. Kako rešujejo odpisane knjige v tujini	11
2.2 Kaj pa javno mnenje?	12
2.2.1. Anketa in njeni rezultati	12
2.2.2. Mnenja nekaterih kompetentnih Mariborčanov	15
2.3. Izvedba ideje	18
2.3.1. Zbiralnik knjig (inovacijski predlog)	18
2.3.2. Lokacija zbiralnika	22
3. SKLEP	25
4. PRILOGE	29
4.1. ANKETA – KNJIGA MENE BRIGA	29
4.2. DOPIS	30
5. LITERATURA	31

KAZALO SLIK

Slika 1: Odpis knjig, (lastna zbirka).....	6
Slika 2: Zbirni center Plinarniška, (lastna zbirka).....	7
Slika 3: Keson brez knjig, (lastna zbirka)	7
Slika 4: Bukvarna, (lastna zbirka)	10
Slika 5: Avtorici naloge v Bukvarni, (lastna zbirka).....	10
Slika 6: Dragocena knjiga , (lastna zbirka)	10
Slika 7: Antikvariat, (lastna zbirka)	10
Slika 8: Knjige za odprodajo, (lastna zbirka).....	11
Slika 9: Letak za prodajo knjig , (lastna zbirka).....	11
Slika 10: Most Drvenija v Sarajevu, (lastna zbirka)	11
Slika 11: ZDA, prost dostop do knjig http://libraryroadtrip.wordpress.com	11
Slika 12: Tone Partljič, http://www.siol.net/	15
Slika 13: Janja Vidmar, http://ukmdomblog.blogspot.com	16
Slika 14: Zdenka Petermanec, http://www.biblioblog.si/	16
Slika 15 Gregor Pivec, http://www.slovenskenovice.si/	17
Slika 16: Dragica Turjak, http://www.mb.sik.si/	17
Slika 17: Poštni nabiralnik, (lastna zbirka)	18
Slika 18 :Reklamni steber v Ljubljani, (lastna zbirka).....	18
Slika 19: Poštni nabiralnik, http://www.regionalobala.si/	18
Slika 20: Bančni avtomat v Qlandiji, (lastna zbirka)	18
Slika 21: Reklamni steber, (lastna zbirka)	20
Slika 22: Nabiralnik pri NUK Maribor, (lastna zbirka)	20
Slika 23: Satelitski posnetek Slomškovega trga z vstavljenimi lokacijami	23
Slika 24: Zbiralnik, lokacija 1, (lastna zbirka)	23
Slika 25: Zbiralnik, lokacija 2, (lastna zbirka)	24
Slika 26: Zbiralnik, lokacija 3, (lastna zbirka)	24
Slika 27: Zbiralnik, lokacija 4, (lastna zbirka)	25
Slika 28: Zbiralnik, lokacija 5, (lastna zbirka)	25
Slika 29: Ponujeni reklamni steber, (lastna zbirka).....	26

KAZALO RISB IN GRAFOV

Graf 1: Ali ste že kdaj kupili staro knjigo?	12
Graf 2: Kje ste kupili staro knjigo?	12
Graf 3: Kaj naredite s staro knjigo?.....	13
Graf 4: Ali se vam zdi pomembno, kako ravnati s knjigo?.....	14
Graf 5: Ali se vam zdi dobra ideja, da bi na dostopno mesto v Mariboru postavili zbiralnik za stare knjige?.....	14
Risba 1: Zbiralnik knjig, verzija 1	21

POVZETEK

Provokativen naslov inovacijskega predloga smo si izposodili iz televizijske oddaje, ki govori o knjigi.

Knjiga je hote ali nehote naša sopotnica, prijateljica, tolažnica ... Spremlja nas v času našega šolanja, nam daje dodatna znanja v našem poklicu, razveseljuje nas v prostem času. Knjiga, še posebej slovenska, je dobrina in naše kulturno bogastvo, ki ga je potrebno ohraniti našim znancem. To pa se ne dogaja vedno, saj po naših izkušnjah:

- še vedno preveč knjig konča med smetmi,
- posamezniki in institucije ne vedo, kam z odvečnimi, za njih neuporabnimi knjigami.

Ker smo ljubitelji pisane besede in ker nam ni vseeno, smo se odločili, da poskusimo vsaj del tega narodovega bogastva rešiti z našim inovacijskim predlogom – zbiralnikom za knjige. Zbiralnik, ki naj bi bil estetsko oblikovan, se bi postavil na dostopno mesto v središču Maribora in bi bilo tako posameznikom kot ustanovam, v vsakem času omogočeno odlaganje odvečnih knjig. Predvidevamo precej ovir do uresničitve te zamisli, a verjamemo, da ne bo ostalo samo pri predlogu, pač pa bo mesto Maribor predlog tudi realiziralo, saj je to namen razpisa ZPM.

1. UVOD

V začetku šolskega leta je naš mentor ob prihodu v šolo naletel na dogodek, ki ga je zmotil. Situacijo je fotografiral in ta slika oziroma dogodek je bil povod za nastanek našega raziskovalnega predloga.

Slika 1: Odpis knjig, (lastna zbirka)

Na sliki »čistijo« šolsko knjižnico starih dokumentov in knjig. Mentor, ki je velik ljubitelj in zbiralec knjig, in ni na sliki, je iz samokolnice rešil tri stare knjige, ki so bile poleg ostale šare namenjene v keson mariborske Snage in obsojene na uničenje. Ob tej situaciji se mu je porodila ideja, da se poišče način, da čim več knjig, ki so naše narodno bogastvo, ne konča na odpadu, ampak se jih ohrani in koristi. To idejo nam je predstavil in nas navdušil, da smo se lotili inovacijskega predloga z naslovom: »Knjiga mene briga«, ki nakazuje, da nekaterim ni vseeno za usodo knjig, nekateri pa se knjižnega bogastva ne zavedajo. Knjige so kulturna dediščina, pa naj bodo stare ali nove in vedno so uporabne. Vedno se najde nekdo, ki jih z veseljem vzame v roke in jih prelista. Zbiratelji poznajo tudi njihovo vrednost kot antikvitete. Antikvariati z njimi celo služijo in veliko je prostorov in situacij, kjer bi bile dobrodošle. Torej smo se odločili, da izdelamo inovacijski predlog, ki bo omogočil zbiranje in razdelitev knjig, ki so posameznikom ali ustanovam odveč in jih ne morejo prodati. Dela smo se po naši oceni lotili zelo strokovno in odgovorno, saj smo v prvem delu raziskali, ali že kje obstaja podobna rešitev in reči moramo, da nismo naleteli na rešitve podobne naši. Srčno upamo, da bo prišlo do realizacije.

Naš načrt dela je bil naslednji:

- Ugotoviti, kje in kako končajo odvečne knjige.
- Kako imajo to urejeno drugod.
- Kaj o tem problemu mislijo ljudje (kompetentne in naključne osebe).
- Najti strokovno in sprejemljivo rešitev.

1.1. Hipoteze

Preden smo se lotili izdelave predloga, smo si postavili nekaj hipotez, ki naj bi nas vodile skozi delo:

- Ljudje ne vedo, kam z odvečnimi knjigami.
- V veliki večini bi podprli rešitev, ki bi jim omogočila, da bi knjige še naprej služile svojemu namenu.
- Z odpisanimi knjigami se da zaslužiti.

Verjetno bi si lahko postavili še več hipotez in jih tudi dokazali, a to ni naš namen. Naš namen je, da bi bil inovacijski predlog sprejet na ustrezni instituciji (v mislih imamo mestno občino Maribor) in tudi realiziran.

Naša zadnja hipoteza je, da bo v doglednem času prišlo do realizacije.

Seveda bomo to hipotezo lahko potrdili šele v prihodnosti.

1.2. Metode dela

Najprej smo se odločili raziskati, kaj se dogaja s starimi knjigami in ali že obstajajo sprejemljive rešitve za ohranjanje tega narodnega bogastva. Pregledali smo spletne strani, opravili nekaj razgovorov, povprašali kompetentne posameznike, kaj menijo o tej temi, in izvedli anketo.

Z vsemi temi metodami smo ugotovili, da smo na pravi poti in da je ideja inovacijskega predloga o posebnem zbiralniku odvečnih knjig široko sprejemljiva.

Potrdili smo, da smo z anketami dosegli kritično maso in s tem verodostojne rezultate.

Slika 2: Zbirni center Plinarniška, (lastna zbirka)

Slika 3: Keson brez knjig, (lastna zbirka)

2. TEORETIČEN DEL

2.1. Kam z odvečnimi knjigami?

Verjetno se marsikomu, ki čisti podstrešje ali stanovanje, postavi vprašanje, kam s knjigami, ki mu niso več zanimive in zasedajo veliko prostora, ki pa ga vedno primanjkuje. Najenostavnejša rešitev je seveda keson za papir, ki ga hitro najdemo v bližini. Ker pa menimo, da je med Slovenci že kar visoka zavest, da to ni najbolj primerno, začno iskati bolj primerno rešitev, ki pa lahko povzroči kar nekaj težav, še posebej, če je knjig več, če so med njimi tudi dragocenejše in če bi radi tudi kaj iztržili. Mi smo skozi raziskovanje odkrili rešitve zagate in ker menimo, da obstaja še ena možnost, jo bomo v nadaljevanju tudi ponudili. Sedaj pa gremo po vrsti, kot smo se mi lotili tega problema.

2.1.1. Snaga d.o.o. Maribor

Polni naziv tega podjetja je SNAGA, družba za ravnanje z odpadki in druge komunalne storitve, d. o. o., kar pomeni, da je pravi naslov za odvečne knjige, če nam le-te pomenijo odpadek (upamo, da ni tako).

Snaga razpolaga s tremi urejenimi zbirnimi centri na lokaciji občine Maribor in še nekaj v okoliških občinah. Stopili smo v stik z odgovornimi, ki so nam povedali, da se v teh kesonih nabere kar nekaj knjig. Mesečno okoli 300. Na vprašanje, kaj se zgodi s temi knjigami, smo dobili odgovor, da dobro ohranjene oddajo v mariborsko Bukvarno Ciproš, ostale pa predelajo. Prav tako smo dobili informacijo, da v individualnih kesonih skorajda ni ohranjenih knjig, kar govori o visoki zavesti Mariborčanov.

Ker smo hoteli stanje preveriti na licu mesta, smo se odpravili v zbirni center na Plinarniški ulici ter pregledali keson za papirno in kartonsko embalažo in ugotovili, da v njem ni bilo nobene knjige.

2.1.2. Bukvarna

Bukvarne so posebne prodajalne rabljenih knjig. V Mariboru najdlje deluje Bukvarna Ciproš, ki ima svoje prostore v Pekarni Magdalenske mreže.

Ko nas je mentor pripeljal v Bukvarno Ciproš, smo kar zazijali od presenečenja. Kupi knjig, ogromni prostori. Kaj takega res nismo pričakovali.

Pogovarjali smo se z gospo Marjanco Onič, »motorjem bukvarne«, ki nam je povedala, da Bukvarna Ciproš deluje s pomočjo 250 članov društva, ki o svojem delu pravijo:

»Jezik je pomemben del slovenske dediščine. Z reševanjem rabljenih knjig v našem društvu čutimo, da smo pristavili kamenček v mozaik hranjenja teh vrednot.«

Odvečne knjige pričujoča bukvarna pridobi na več načinov. Najbolj pogosto jih pokličejo knjižnice, ki so zavezane odpisovanju izvodov, šole in vedno pogosteje jih pokličejo tudi posamezniki. Večinoma so to primeri, ko sorodniki praznijo stanovanja, ko gre za selitve ali pa enostavno, ko se posamezniki želijo odreči večji količini knjig. Za prevoz vedno poskrbijo sami.

Pridobljena sredstva z odprodajo knjig razumno potrošijo za vzdrževanje bukvarne, za najemnino in nujne materialne stroške. Prodajalci v bukvarni so njihovi člani. Cene knjig so simbolične in jih določijo na podlagi določenih kriterijev (ohranjenost, vsebina).

Bukvarna je tudi družabni prostor. Veliko je tistih, ki so v bukvarni našli stalni kotichek za klepet ob kavici, istočasno pa bogatijo svoje znanje.

Gospa nama je zaupala, da imajo trenutno že okoli milijon knjig vseh zvrsti.

Bukvarna prevzame vse knjige, ne glede na zvrst, le tiste preveč uničene pa odvrže v zbiralnike za papir, ki so namenjene reciklaži. Prevzete knjige razvrstijo po področjih. Knjige prodajajo po simbolični ceni 1–3 evre. Kupci so vseh generacij.

Bukvarna Ciproš dokazuje, kako velik je interes ljudi za stare knjige. Zato se jim ideja za zbiralnik starih in odvečnih knjig zdi dobra. Ideja ima praktičen namen, saj bi marsikomu olajšala pot.

Slika 4: Bukvarna, (lastna zbirka)

Slika 5: Avtorici naloge v Bukvarni, (lastna zbirka)

2.1.3. Antikvariat

V antikvariatu se odkupujejo in prodajajo stare, redke in dragocene knjige, natisnjene ne le v slovenščini, temveč tudi v drugih svetovnih jezikih. Med njimi lahko najdete tudi knjige v klasičnih jezikih, kot sta latinščina in grščina. Poleg knjig odkupujejo in prodajajo tudi stare zemljevide, razglednice, dekorativne grafike in vedute.

Obiskali smo antikvariat na Poštni ulici v Mariboru. Povedali so nam, da poslujejo v okviru družinskega podjetja, da pa sam antikvariat ne omogoča preživetja, saj je promet skromen in res v času najinega obiska ni bilo niti enega kupca. Prijazna gospa nam je pokazala zbirko in povedala, da ljudje prinašajo knjige, da bi jih podarili ali pa prodali. Odkupijo le tiste, za katere menijo, da bodo našle kupca. Nekaj knjig dobijo iz odpisa knjižnic ali pa šol. Cene so relativno nizke, imajo pa tudi nekaj dragocenejših primerkov, katerih cena sega tudi do skoraj 700 evrov. Za polovično ceno se dobi knjiga na sliki.

Slika 6: Dragocena knjiga, (lastna zbirka)

Slika 7: Antikvariat, (lastna zbirka)

2.1.4. Ostale možnosti ohranjanja knjig

Možnosti je seveda še več.

Knjige lahko prodajamo po spletnih oglasnikih. Eden najpopularnejših je bolha.com, so pa še drugi. Stare oz. odpisane knjige se prodajajo na različnih sejmih. V Mariboru je precejšnja izbira na Boljšem sejmu na Teznu. Knjižnice se jih »odkrižajo« s prodajnimi akcijami v lastnih prostorih, kot prikazuje fotografija posneta v mariborski knjižnici, ali pa organizirajo prodajo na stojnicah.

Slika 8: Knjige za odprodajo, (lastna zbirka)

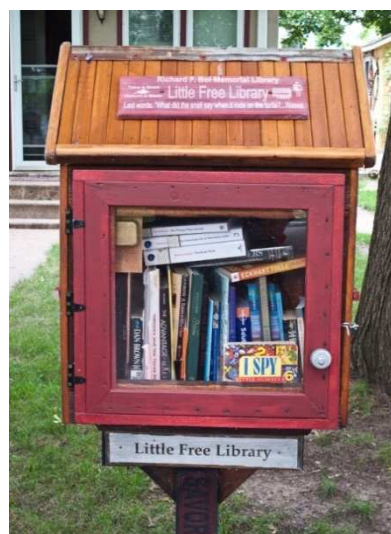
Slika 9: Letak za prodajo knjig , (lastna zbirka)

2.1.5. Kako rešujejo odpisane knjige v tujini

Malo smo pobrskali po internetu in se seznanili z izkušnjami mentorja iz njegovih obiskov Sarajeva. V Sarajevu je možno kupiti ogromno starih knjig od uličnih prodajalcev na raznih tržnicah in antikvariatih, ki so prostori za druženje.

Slika 10: Most Drvenija v Sarajevu, (lastna zbirka)

Slika 11: ZDA, prost dostop do knjig
<http://libraryroadtrip.wordpress.com>

V ZDA imajo simpatične zbiralnike knjig, ki so tudi knjižnice odprtega tipa. Ideja je izredna, a se bojimo, da naša družba za kaj takega še ni dozorela

2.2 Kaj pa javno mnenje?

Ideja o zbiralniku za knjige je že dozorela v naših glavah. Kaj pa javnost? Se bo inovacija prijela? Zavedali smo se, da ima mnogo ljudi zanimive ideje, ki pa v praksi niso realizirane, ker so ali nepraktične ali pa jih javnost ne sprejme. Odločili smo se, da naš inovacijski predlog, idejo preverimo z anketo, ki bo dovolj množična, da bodo rezultati verodostojni in z dopisom, ki smo ga posredovali kompetentnim Mariborčanom (v prilogi).

2.2.1. Anketa in njeni rezultati

V anketi smo postavili nekaj osnovnih vprašanj, ki nam bodo dali odgovor, ali je ideja, ki jo oblikujeva v inovacijo sprejemljiva za Mariborčane. Anketo (v prilogi) smo razdelili učiteljem naše šole, učencem predmetne stopnje in učencem 2. letnika I. gimnazije ter Prometne šole z navodilom, da jo rešijo njihovi starši. Vrnjenih je bilo 200 anket, kar je dovolj velik vzorec. Rezultate kažejo spodnji grafi:

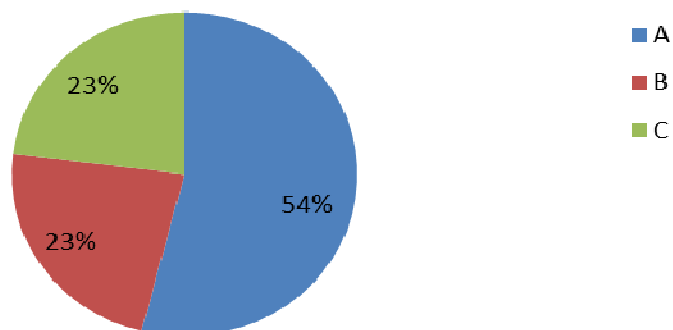
Graf 1: Ali ste že kdaj kupili staro knjigo?

Menimo, da je kar velik odstotek pri nakupu stare knjige, kar kaže interes po njihovi ohranitvi ter potrjuje našo željo po reševanju le-teh.

Graf 2: Kje ste kupili staro knjigo?

2. Kje ste kupili staro knjigo?

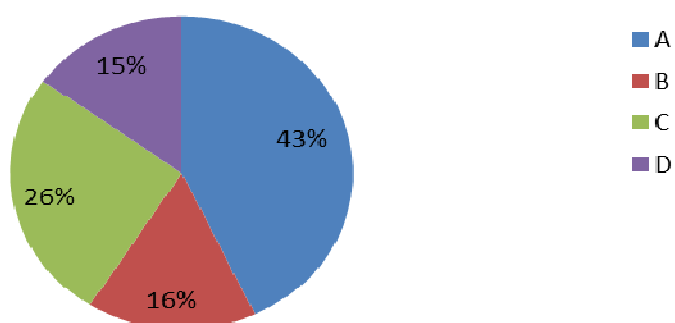

Pri tem grafu je potrebno dodati, da je bilo postavljeno naslednje vprašanje: Če ste na prvo vprašanje odgovorili z "DA", kje ste jo kupili?

- a. V Bukvarni
- b. V antikvariatu
- c. Drugo: Na sejmu, v knjižnici, na spletni strani

Graf 3: Kaj naredite s staro knjigo?

3. Kaj naredite s staro knjigo?

Iz tega sledi, da je na podstrešjih še veliko knjig, ki bi jih lahko koristno uporabili glede na naš predlog.

Možnosti so bile naslednje:

- a. Shranim na podstrešje.
- b. Odvržem v keson za papir..
- c. Odnesev v Bukvarno
- d. Drugo: Podarim, odnesev na Rdeči križ, shranim.

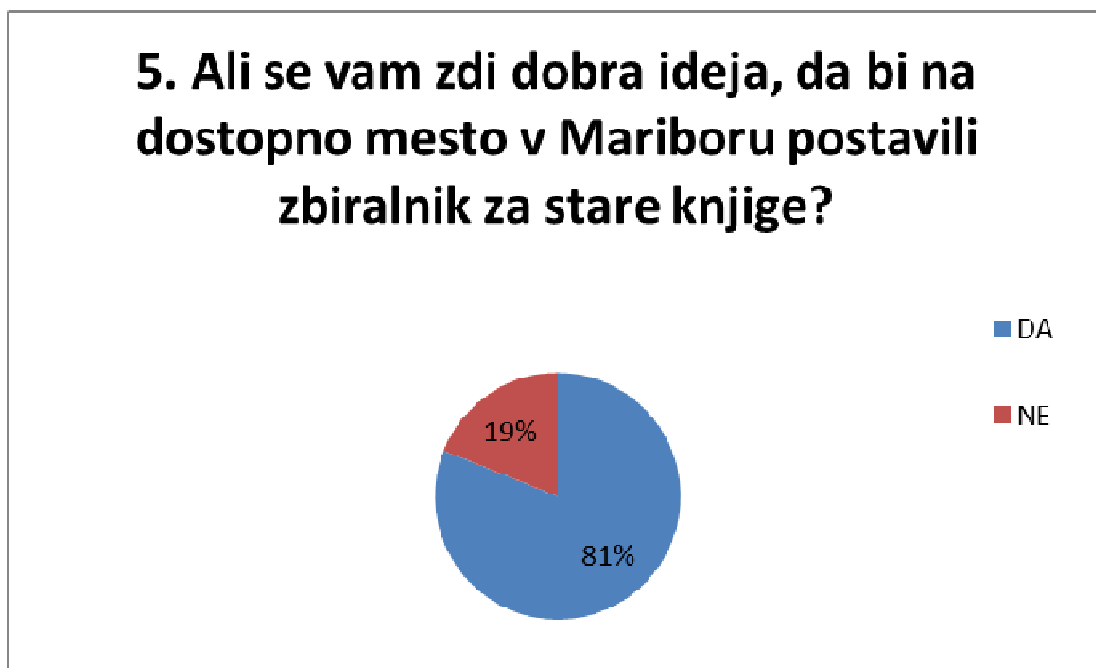

Graf 4: Ali se vam zdi pomembno, kako ravnati s knjigo?

Rezultati kažejo na odgovorno ravnanje Mariborčanov.

Graf 5: Ali se vam zdi dobra ideja, da bi na dostopno mesto v Mariboru postavili zbiralnik za stare knjige?

Rezultati so bili nad pričakovanji in resnična vzpodbuda za nadaljnje delo.

2.2.2. Mnenja nekaterih kompetentnih Mariborčanov

Za mnenje smo povprašali tudi nekaj Mariborčanov, ki se vsakodnevno srečujejo s knjigami in katerih mnenje je vredno upoštevati. Poslali smo jim vprašanje in kar verjeti nismo mogli, da smo dobili odgovore od skoraj vseh. Mnenja so zanimiva in so nam dala kar nekaj iztočnic, zato jih v celoti objavljamo.

Odvečna knjiga

1. Ideja, da bi postavili na dostopno mesto zbiralnik za odvečne knjige, se mi zdi dobra.

Imam dve podvprašanji:

- Samo en zbiralnik? Ne bi bil potreben vsaj eden na vsakem bregu Drave?

- Meni ni zelo všeč izraz odvečna knjiga, ker pač mislim, da knjige niso nikoli odveč ali odvečne; saj razumem, da bi lahko imel recimo kdo dve isti knjigi in bi mu bila ena odveč; ampak vseeno bi bilo mogoče boljše »zbiralnik za podarjeno knjigo«, »zbiralnik za knjigo« ...

Želim Vama uspešno nalogo

Tone Partljič

Slika 12: Tone Partljič, <http://www.siol.net/>

Zdravo dekleti!

Cenim vajina prizadevanja, vendar mi je kot avtorici grozna besedna zveza 'odvečne knjige' ... Predlagam vsaj dopolnilo: da so tako zbrane knjige namenjene javnim ustanovam, kot so starostnikov i. p.

Če se ne bodo grdo odmetavale, temveč kultivirano zlagale/odlagale v za to prirejen zbiralnik, načeloma podpiram, čeprav me skrbi, da bi na ta način bila tovrstna akcija deležna negativne konotacije, češ, kdo še sploh potrebuje knjige ... Vemo, da jih vsi. Vedno bolj. Srečno pri nalogi! In sicer!

Janja Vidmar

Slika 13: Janja Vidmar, <http://ukmdomblog.blogspot.com>

Spoštovani dekleti,

Najprej naj vama čestitam za dobro izbrano temo raziskovalne naloge in dober naslov: "Knjiga mene briga", ki nakazuje, da vama je do knjige mar.

Ideja je vsekakor odlična, saj bi z njo na neposreden način nevsiljivo ponudili knjigo vsakomur, ki bi ga zanimala. Te aktivnosti potekajo že marsikje po svetu pa tudi pri nas. Mi v UKM knjige prodajamo po enotni simbolični ceni 1 evro, v zameno pa kupujemo nove, aktualne knjige.

Veliko ljudi svoje opuščene knjige prinese k nam, da jih kot knjižnica posredujemo naprej, vsekakor pa bi se zbiralnik na precej obiskanem mestu (čakalnice v zdravstvenih ustanovah, trg Leona Štuklja, avtobusne postaje, trgovski centri ...) obnesel. Seveda ga lahko najdejo tudi sladokusci, ki vedo, da je lahko knjiga tudi dobro prodajno blago (antikvariati), vendar bo knjiga tudi tako izpolnila svoje poslanstvo.

Torej: želim vama uspešno izvedbo raziskave!

Zdenka Petermanec

Slika 14: Zdenka Petermanec, <http://www.biblioblog.si/>

Gregor Pivec:

Pošiljam vama odgovor na vajino vprašanje:

- ideja je dobra! Da.

LP

Slika 15 Gregor Pivec, <http://www.slovenskenovice.si/>

Pozdravljeni.

V Mariborski knjižnici še aktualno poškodovano gradivo popravimo v naši knjigoveznici (zašijemo pole in na novo vežemo). Odpisane knjige prodamo uporabnikom v naših enotah ali na Dnevu Mariborske knjižnice po simbolični ceni (1–5 EUR) in z izkupičkom kupimo nove knjige.

V preteklosti smo večkrat odpisane knjige pripravili v darilne pakete in jih podarili knjižnicam v zamejstvu oziroma slovenskim društvom v državah nekdanje Jugoslavije (okoli 2000 knjig smo darovali slovenskemu kulturnemu društvu v Pliberku, približno toliko knjižnicam na Tržaškem in Goriškem, pa Slovincem na Hrvaškem, v Srbiji, v Makedoniji, nekaterim šolam ...).

V letu 2010 smo skupaj z Rotary klubom Maribor Park izvedli velik projekt, ko smo poleg odpisanih knjig vključili še založnike in zbrali še nove knjige, skupaj 14000 knjig, ki smo jih predali Slovincem v Clevelandu in Chicagu. RC Park je organiziral kartonske škatle in prevoz s kontejnerjem čez ocean, mi pa smo naredili strokovni del: seznam, nalepke, sortiranje in pakiranje ...

Na razrezu ne konča nobena naša knjiga.

Lep pozdrav, Dragica Turjak

Slika 16: Dragica Turjak, <http://www.mb.sik.si/>

Po vseh teh mnenjih in rezultatih je bilo potrebno idejo še operacionalizirati.

2.3. Izvedba ideje

Plan nadaljnega dela je bil naslednji:

- najti primeren zbiralnik,
- ga predelati,
- določiti primerno mesto,
- se dogovoriti z občino

2.3.1. Zbiralnik knjig (inovacijski predlog)

Zavedali smo se, da kesoni, ki jih ima Snaga, niso primerni za zbiranje knjig, saj jih ne ščitijo pred mokroto in poškodbami. Najprej nam je »v oči padel« poštni pisemski nabiralnik, ki pa je za zbiranje knjig premajhen.

Slika 17: Poštni nabiralnik, (lastna zbirka)

Slika 18 :Reklamni steber v Ljubljani, (lastna zbirka)

Navezali smo stike z upravo pošte, da bi nas pripeljali do proizvajalca, ki bi nam lahko izdelal večjega in našim potrebam prilagojenega. Kljub skupnim naporom nam proizvajalca ni uspelo odkriti in zato smo iskali naprej. Našli smo kar nekaj variant, ki bi bile primerne.

Slika 19: Poštni nabiralnik,
<http://www.regionalobala.si/>

Slika 20: Bančni avtomat v Qlandiji, (lastna zbirka)

In na koncu tik pred nosom – Snagin steber za reklamiranje in Snaga je podjetje Mestne občine Maribor. Idealno. Vprašanje je le še, kako ga predelati.

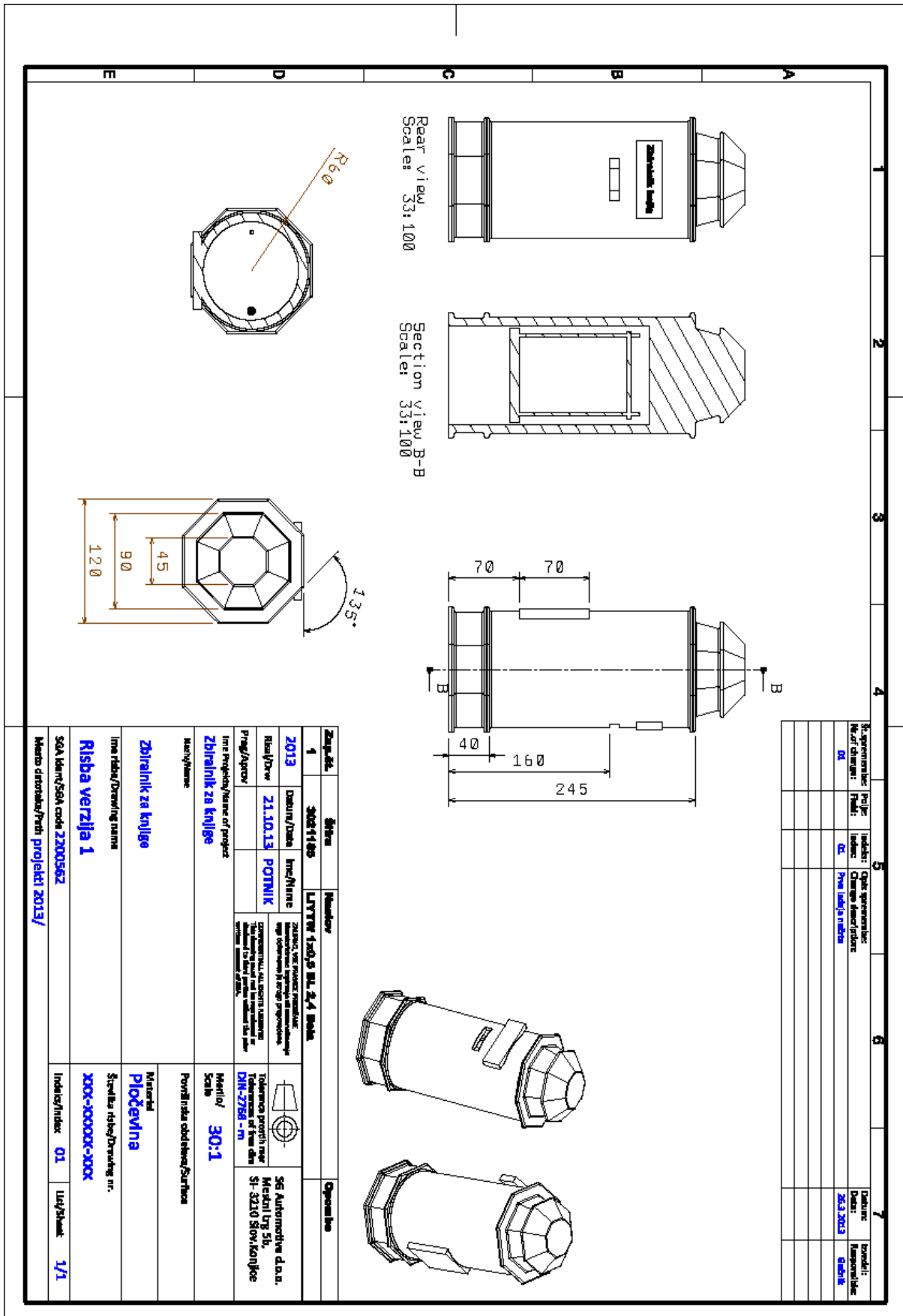
Slika 21: Reklamni steber, (lastna zbirka)

Mentor nas je spomnil na možnost vračanja knjig v Univerzitetni knjižnici v Mariboru. Zadevo smo si ogledali in dobili idejo, ki jo je v skici realiziral naš učitelj Ervin, za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

Slika 22: Nabiralnik pri NUK Maribor, (lastna zbirka)

Risba 1: Zbiralnik knjig, verzija 1

To je naš inovacijski predlog!

Na sprednji strani bi bil napis: »ZBIRALNIK KNJIG«. To pomeni, da se lahko v njem zbirajo vse vrste knjig in ne samo stare. Napis bi moral biti dovolj velik, da bi bil jasno viden. Pod napisom bi bila odprtina za vse velikosti knjig, z loputo, ki bi se avtomatsko zapirala (kot v Univerzitetni knjižnici). V notranjosti bi bil dodaten boben, ki bi deloval na principu dvigala, to pa zato, da knjige ne bi padale pregloboko in se poškodovale. Ta boben bi se glede na težo zbranih knjig spuščal do dna, ko bi se polnil. Na zadnjem delu bi bila vrata, ki bi bila zaklenjena, ključi pa pri koncesionarju, a o tem v nadaljevanju. Glede barve se nismo odločili, saj to prepuščamo realizatorju predloga. Verjetno bi bila odvisna od postavitve. V parku mogoče zelena, izven na trgu pa bi predlagali sinje modro, lahko pa bi bil steber pisanih barv, celo o grafitih smo premišljali.

Za zbiralnik bi uporabili predelan Snagin reklamni steber.

Ta varianta je najcenejša. O stroških predelave reklamnega stebra v zbiralnik knjig smo se pozanimali na podjetju »Splošno kleparstvo in ključavničarstvo Dušan TIŠMA s. p.,« Seveda nismo zahtevali predračuna, menijo pa, da bi bili stroški brez notranjega mehanizma do največ 500 evrov, z njim vred pa do 1000, seveda je odvisno tudi od števila zbiralnikov.

2.3.2. Lokacija zbiralnika

Jasno je, da mora biti zbiralnik na frekventnem, vidnem in lahko dostopnem mestu. V neposredni bližini mora biti možno parkirati avtomobil, saj se predvideva, da se večja količina knjig pripelje z avtomobilom, knjige pa so lahko zelo težke. Po iskanju primerne mesta po spominu in mariborskem satelitskem posnetku, smo po vsej verjetnosti našli najbolj primerno mesto, Slomškov trg.

Slomškov trg se nahaja v samem središču mesta, je Mariborčanom poznan, dostopen z avtomobilom in ima precej parkirnih mest ter prostora, kjer bi lahko stal zbiralnik, ki bi po svoji obliki in videzu celo popestril kompozicijo trga.

Izbrali smo več možnih lokacij in jih označili na satelitskem posnetku Slomškovega trga.

Slomškov trg

Slika 23: Satelitski posnetek Slomškovega trga z vstavljenimi lokacijami

(<https://maps.google.si/>)

Ta mesta smo tudi fotografirali in vstavili skico zbiralnika. Izdelek je sicer amaterski, pa vendarle daje predstavbo, kako bi v resnici približno izgledalo in kje točno bi se zbiralnik nahajal.

Slika 24: Zbiralnik, lokacija 1, (lastna zbirka)

Zbiralnik se nahaja pod arkadami pri Univerzitetni knjižnici. Prednost lokacije je, da je prostor pokrit. Takoj v bližini je eno parkirno mesto rezervirano za dostavo.

Slika 25: Zbiralnik, lokacija 2, (lastna zbirka)

Lokacija je pred pošto, kjer je možnost brezplačnega parkiranja za nekaj minut.

Slika 26: Zbiralnik, lokacija 3, (lastna zbirka)

Lokacija je med parkomatom in spomenikom Antona Martina Slomška. Zbiralnik bi po naše celo poživil kompozicijo parka.

Slika 27: Zbiralnik, lokacija 4, (lastna zbirka)

Možna je tudi namestitev v severnem delu parka nasproti gledališča.

Slika 28: Zbiralnik, lokacija 5, (lastna zbirka)

Ta lokacija je atraktivna. Prostora za namestitev je dovolj. Dostopna je pešcem, saj je vezana na strogi center Maribora. Zraven je nekaj parkirnih mest za dostavo, kjer je možno za nekaj minut brezplačno parkirati. Skratka, idealno.

3. SKLEP

Ko smo se o inovacijskem predlogu pogovarjali s predstavniki Snage, ki so z zanimanjem prisluhnili našim idejam in se jim zahvaljujemo za sodelovanje, so nam svetovali, da naša šola sama izvede realizacijo tega inovacijskega predloga. Pripravljeni bi bili celo donirati svoj keson na sliki, vendar menimo, da bi naš inovacijski predlog lahko najkvalitetnejše izpeljala Mestna občina Maribor.

Slika 29: Ponujeni reklamni steber, (lastna zbirka)

Ta ima celo v svojih delovnih področjih zapisano, da:

- skrbi za načrtovanje prostorskega razvoja v mestu,
- pospešuje raziskovalno in kulturno dejavnost ter razvoj športa in rekreacije,
- upravlja igrišča za šport in rekreacijo ter otroška igrišča, javne parkirne prostore, parke, trge in druge javne površine ter zagotavlja varnost v cestnem prometu na mestnih cestah in ureja promet v mestu. (vir: <http://www.maribor.si/>).

Iz tega izhaja, da realizacija našega predloga spada v področje delovanja občine.

Že pred dokončanjem inovacijskega predloga smo hoteli kontaktirati župana občine dr. Andreja Fištravca in ga vprašati za njegovo mnenje o koristnosti in izvedljivosti našega projekta, a nam kljub dvakratni urgenci po telefonu in obljubi županovega tajništva ni uspelo. Poskusili smo še po Facebooku, preko katerega župan redno komunicira z občani, pa nam žal tudi to ni uspelo. To nas žalosti in seveda tudi skrbi.

Srčno upamo, da bo do realizacije projekta prišlo, saj smo se ga lotili z namenom, da bi zadovoljili razpisnim pogojem ZPM Mariboru, ki nas v naslovu nagovarja, da mladi napravimo nekaj, kar bo prispevalo k napredku Maribora, kar ta predlog vsaj na področju ohranjanja kulturna dediščine v Mariboru JE. Po našem mnenju je vse preveč nalog, ki so predvsem same sebi namen.

Naj dodamo še to, da same izdelava in postavitvev ni pretirano zahtevna operacija. Stroški so relativno majhni in ne bi smeli biti ovira za realizacijo. Občina je lastnica Snage d. o. o. in je s tem tudi omogočeno lastništvo reklamnega stebra, ki bi se predelal, prav tako je občina lastnica zemljišča, kjer bi stal itd. Ker je ideja inovacija, bi jo bilo pri večjem povpraševanju (več lokacij, druga mesta) možno celo tržiti.

Seveda smo razmislili tudi o tem, kaj storiti s knjigami, ki bi se v zbiralniku zbrale, kajti želeli smo pripraviti celovit projekt. Menimo, da bi morala občina določiti koncesionarja, ki bi s temi knjigami razpolagal. Verjetno bi bil najprimernejši Bukvarna Ciproš, ki ima delne izkušnje na tem področju ali pa kakšen antikvariat. Ob tem dodajamo še naslednje.

V Mariboru je veliko ustanov (zdravstveni domovi, bolnica, varne hiše, dijaški in študentski domovi in mnoge druge), kjer bi bile takšne knjige zelo dobrodošle in bi tam čakajočim ali bivajočim krajšale čas in še kaj. To bi lahko bilo urejeno na način Free Library kt v ZDA, kjer bi lahko udeleženci knjige brali pa tudi kakšno svojo dodali, ali pa bi jo, če bi jo potrebovali, tudi odnesli, koncesionar pa bi skrbel za izbor in število knjig. Ko smo videli, koliko knjig se v Bukvarni Ciproš nahaja kot mrtvo blago, saj imajo po več enakih izvodov, smo prepričani, da bi se tudi ta naša ideja lahko realizirala.

Imamo pa še en pomislek. Kaj v primeru, da se med knjigami v zbiralniku znajdejo redke ali zelo stare knjige, ki imajo veliko vrednost ali pa so posebej pomembne za slovensko kulturo. Ne bi želeli, da se znajdejo v zasebnih zbirkah in da jih posamezniki tržijo. Prepričani smo, da bi na občini našli rešitev tudi za ta primer, saj se morajo obnašati kot dobri gospodarji.

Če se vrnemo na hipoteze, bi lahko ob prvi zapisali, da ljudje vedo za bukvarno in antikvariate, vendar je čudno, da kar 59 % ljudi shrani knjige na podstrešje, kjer ničemur ne koristijo in na koncu vendarle nekje končajo ali pa končajo v kesonu za papir. Veliko teh knjig bi lahko našlo svoje mesto v našem zbiralniku. Potrebno je omeniti, da je verjetno tudi lokacija bukvarne problem, saj ni možnosti parkiranja pa tudi odpiralni čas je omejen. Zbiralnik ne bi imel omejenega časa zbiranja.

Zelo nas veseli, da je bila naša druga hipoteza v celoti potrjena. Vsi eminentni Mariborčani, ki so nam odgovorili, podpirajo naš predlog, kar pomeni, da je zadetek v polno. Enako kažejo rezultati ankete. Odstotek podpornikov naše ideje je zelo, zelo visok.

Tudi dejstvo, da se s knjigami da zaslužiti, drži, saj smo preverili cene starejših in redkih knjig. Obogateti pa se verjetno ne da, saj se takšne dragocene le redko ločijo od svojih lastnikov, saj smo prepričani, da se ljudje zavedajo njihove vrednosti.

In ker je vrednost knjig neprecenljiva, rešimo, kar se rešiti da, ter na tak način ohranimo narodovo kulturno bogastvo našim znancem.

4. PRILOGE

Spoštovani.

V sklopu projekta "Mladi za napredek Maribora smo se odločili, izdelati inovacijski projekt ohranjanja kulturne dediščine – knjige. Da bi bili pri tem uspešni, vas prosimo za sodelovanje.

4.1. ANKETA – KNJIGA MENE BRIGA

1. Ste že kdaj kupili staro oz. rabljeno knjigo?
  - a. Da
  - b. Ne

2. Če ste na prvo vprašanje odgovorili z "DA", kje ste jo kupili?
  - a. V bukvarni
  - b. V antikvariatu
  - c. Drugo: _____

3. Kaj storite s knjigo, ki je ne potrebujete več?
  - a. Shranim na podstrešje
  - b. Odvržem v keson za papir
  - c. Odnesem v bukvarno
  - Drugo: _____

4. Se vam zdi pomembno, kako ravnati s knjigo?
  - a. Da
  - b. Ne

5. Ali se vam zdi ideja, da bi na dostopno mesto v Mariboru postavili "keson" za stare knjige, dobra?
  - a. Da
  - b. Ne

HVALA!

4.2. DOPIS

Zadeva: Raziskovalna naloga (inovacijski predlog)

Spoštovani!

Sva učenci in delava raziskovalno nalogo na temo "Knjiga mene briga". Sestavni del najine naloge je tudi predlog, da na dostopno mesto v Mariboru postavimo zbiralnik za stare knjige. Zbiralnik je namenjen vsem, ki ne vedo, kam s knjigo, ki je ne potrebujejo več.

Pomemben del najine naloge je tudi anketa, s katero bi radi izvedeli, kaj menijo o tej ideji pomembni Mariborčani.

Najino vprašanje se glasi: Ali se vam zdi ideja, da bi na dostopno mesto v Mariboru postavili zbiralnik za stare knjige, dobra?

Zahvaljujeva se vam za vaš čas in vas lepo pozdravljava.

5. LITERATURA

1. Mestna občina Maribor: <http://www.maribor.si/> (27.12.2013)
2. Bukvarna Ciproš: <http://kid.kibla.org/~bukvarna/> (23.10.2013)
3. <http://libraryroadtrip.wordpress.com> (6.1.2014)
4. <http://www.slovenskenovice.si/> (14.1.2014)
5. <http://ukmdomblog.blogspot.com/> (14.1.2014)
6. <http://www.biblioblog.si/> (14.1.2014)
7. <http://www.mb.sik.si/> (14.1.2014)
8. <http://www.siol.net/> (14.1.2014)
9. <http://www.regionalobala.si/> (17.1.2014)
10. <https://maps.google.si/> (7.1.2014)
11. <http://www.maribor.si/> (7.1.2014)